

Sygn. akt III AUa 1030/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Joanna Baranowska (spr.)

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

SSA Iwona Szybka

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 grudnia 2015 r. w Ł.

sprawy **R. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji R. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 22 kwietnia 2015 r. sygn. akt VI U 954/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1030/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14.05.2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił R. D. prawa do przyznania wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych z uwagi na nieudowodnienie 15 lat szczególnego stażu pracy. Organ rentowy nie zaliczył do szczególnego stażu ubezpieczeniowego okresu zatrudnienia ubezpieczonej w Zakładach (...) w P. od 01.12.1976 r. do 26.01.1992 r. na stanowisku szwacza maszynowego oraz w L. S. (...) w P. od 27.01.1992r. do 31.12.1998r. na stanowisku operatora maszyn szyjących - z uwagi na nieprzedłożenie za te okresy zatrudnienia świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

R. D. w odwołaniu wskazała, że decyzja nie jest zgodna ze stanem faktycznym, gdyż zarówno praca w Zakładzie (...) oraz w L. S. (...) była wykonywana w warunkach szczególnych (prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co mogą potwierdzić wskazani w odwołaniu świadkowie .

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości z przyczyn tożsamyh z tymi, które wskazano w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2015r. Sąd Okręgowy w Płocku oddalił odwołanie.

Wydając zaskarżony wyrok Sąd pierwszej instancji za podstawę orzeczenia przyjął następujące ustalenia faktyczne:

R. D., z domu N., urodzona (...), w dniu 17.03.2014r. złożyła w organie rentowym wniosek o przyznanie jej prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawczyni w dniu (...) ukończyła 55 lat życia, nie jest członkiem OFE. Organ rentowy przyjął, że na dzień 01.01.1999 r. ubezpieczona udowodniła łączny okres zatrudnienia w wymiarze 22 lat, 7 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i okresów nieskładkowych, w tym 5 miesięcy i 10 dni szczególnego stażu pracy z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) na stanowisku łączarki od 21.06.1976r. do 30.11.1976r.

W okresie od 01.09.1974r. do 26.01.1992r. R. D. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) w P., przy czym w okresie od 01.09.1974 r. do 20.06.1976 r. pracowała w charakterze ucznia, a następnie szwacza maszynowego.

Umowa o naukę zawodu szwacza dzianin została zawarta pomiędzy dyrektorem zakładu a odwołującą się w dniu 18.07.1974 r. oraz w dniu 01.01.1975 r. Przewidywała ona m. in. obowiązek dokształcania się ucznia do ukończenia 18 roku życia w szkole wskazanej przez zakład w wymiarze 16 godzin tygodniowo. Obowiązek dokształcania się nie dotyczył młodocianego zatrudnionego w celu odbycia wstępnego stażu pracy po ukończeniu nauki zawodu (§ 3 umowy z dnia 18.07.1974 r.), którą odwołująca się rozpoczęła w dniu 21.06.1976 r. na podstawie umowy zawartej z zakładem w dniu 21.06.1976 r. jako szwacz maszynowy – łączarka w Wydziale Konfekcji. Od 01.12.1976 r. powierzono odwołującej się obowiązki szwacza maszynowego – stębnówki w Wydziale Konfekcji. Od tego czasu odwołująca faktycznie pracowała na maszynie szyjącej overlock, przy pomocy której zszywała elementy wyrobów produkowanych przez zakład, m.in. bluzek, takich jak rękawy, boki, przody. Poza tym pracowała jeszcze na tzw. stemplówce, przy pomocy której naszywała m.in. kieszenie. Jej stanowisko pracy znajdowało się na hali, gdzie pracowało 6 zespołów po ok. 30 osób. W tych zespołach wszyscy pracownicy zatrudnieni byli jako szwacze maszynowi, różniły się jedynie maszyny, przy których pracowali: były na hali overlocki, stębnówki talerzykowe i płaskie, łączarki, ryglówki, guzikarki, lamówki, dziurkarki. Na hali panowało duże zapylenie i hałas. Na hali tej pracowały również łączarki, których pracę jako jedyną pracodawca zaliczał do prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Łączarka łączyła elementy wyrobu przy pomocy maszyny z igłami, natomiast overlock to była maszyna szyjąca z nożem, która uciniała materiał i odrzucały odcięte elementy. W okresie tego zatrudnienia od 29.10.1981r. do 15.02.1986r. korzystała z urlopu wychowawczego, a w od 16.02.1986r. do 31.08.1986r. i od 15.10.1988r. do 30.06.1990r. z urlopu bezpłatnego.

Zarządzeniem Dyrektora Zakładów (...) w P. nr 8/86 z dnia 28.07.1986 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach, zmienionym zarządzeniem zarządcy komisarycznego nr (...) z dnia 28.04.2000 r., ustalono wykaz stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach w zakładzie. W załączniku nr 1 do zarządzenia nr 8/86 nie wymieniono stanowiska szwacz maszynowy, a jedynie pod poz. 21 szwacz maszynowy - łączarka.

W okresie od 27.01.1992r. odwołująca się jest zatrudniona w (...) sp. z o.o. w P. na stanowisku szwaczki - operatorki maszyn szyjących. Zakład zajmuje się produkcją wyrobów dzinsowych. Ubezpieczona przy pomocy maszyny overlock wszywała patkę i suwak do spodni. Maszyna, którą obsługiwała składała się jakby z dwóch części: po pierwszej operacji, tj. wszyciu suwaka i patki, odwołująca przekręcała się w pozycji stojącej naciskała pedał maszyny, po czym stębnowała wszyte elementy. Miejscem pracy ubezpieczonej była hala produkcyjna, na której pracowało 5 zespołów, po 50- 60 osób w każdym z nich. Na hali było ogromne zapylenie i hałas, gdyż jednocześnie pracowało kilkaset maszyn. Praca odbywała się w systemie zmianowym po 8 godzin na zmianie. Pracodawca nie wydawał świadectw pracy w warunkach szczególnych, nie wypłacał dodatków finansowych za warunki pracy.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i aktach osobowych. Ponadto podstawę ustaleń stanowiły zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz odwołującej się.

Sąd Okręgowy podniósł, że przedmiotem sporu pomiędzy stronami była możliwość uwzględnienia do szczególnego stażu ubezpieczeniowego pracy odwołującej się w okresie od 01.12.1976r. do 26.01.1992r. Zakładach (...) w P. oraz od 27.01.1992r. do 31.12.1998 r. (wg stanu z tej daty ustala się bowiem spełnienie przesłanek warunkujących nabycie

prawa do emerytury w warunkach szczególnych, w tym szczególny staż ubezpieczeniowy) w (...) sp. z o.o. w P. jako uprawnającego do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy wskazał, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie obowiązują ograniczenia dopuszczalności dowodów przewidziane w art. 246 k.p.c. i 247 k.p.c. w zw. z art. 304 in fine k.p.c. Oznacza to, że w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających charakter pracy, czasokres zatrudnienia, mimo istnienia dokumentów (angaże, świadectwo pracy), z których charakter i czasokres ten wynika.

Na okoliczność charakteru spornego zatrudnienia odwołującej się, jego stałości i pełnowymiarowości zeznawali świadkowie – współpracownicy odwołującej, zarówno w jednym, jak i drugim zakładzie pracy. Wszyscy świadkowie potwierdzili, że odwołująca pracowała w spornych okresach jako szwacz maszynowy na maszynie szyjącej overlock, opisali charakter czynności i wymiar czasu pracy. Ich zeznania są spójne, obiektywne i znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności w postaci dokumentów znajdujących się w aktach osobowych odwołującej ze spornych okresów zatrudnienia. Nie było spornym, na jakiej maszynie ubezpieczona wykonywała czynności służbowe, sama ubezpieczona przyznała, że prace wykonywała na overlocku i stębnówce. Zeznania wszystkich przesłuchanych osób, zdaniem Sądu, zasługują na walor wiarygodności - są zgodne ze sobą wzajemnie i z dokumentacją osobową nadesłaną przez archiwum. Świadkowie pracowali razem z odwołującą się, mają zatem miarodajną wiedzę na temat rodzaju wykonywanej przez nią pracy.

Sama treść świadectwa pracy nie przesądza jeszcze o uznaniu, iż wskazany w nim okres był okresem, w którym pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę stanowi jedynie domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 32 ust. 2 u.e.r.f.u.s. (tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 26.09.2013 r., III AUa 1665/12, LEX nr 1381411). A cotrario zatem – wskazanie w świadectwie pracy, że praca w warunkach szczególnych nie była wykonywana, jak również niewydanie pracownikowi świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, nie przesądza, że pracownik takiej właśnie pracy nie wykonywał. Ubezpieczony ma szerokie możliwości udowodnienia faktu świadczenia pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach zatrudnienia, przy zastosowaniu różnorodnych środków dowodowych. Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji jednego z wykazów, stanowiących załączniki do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego (tak SA w Gdańsku w wyroku z dnia 21.02.2014 r., III AUa 971/13, LEX (...)).

Sąd Okręgowy podniósł, że przedłożone przez organ rentowy zarządzenie Dyrektora Zakładów (...) w P. nr 8/86 z dnia 28.07.1986 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach, zmienione zarządzeniem zarządcy komisarycznego nr (...) z dnia 28.04.2000 r., w którym ustalono wykaz stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach w zakładzie, wprawdzie nie stanowi źródła prawa, a więc nie można z niego wywodzić uprawnień emerytalnych, to jednak obrazuje wolę samego pracodawcy co do uznania danych stanowisk, na których wykonywana jest praca w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za bezzasadne i wskazał, że możliwość uzyskania emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przewiduje art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227). Szczegółowe warunki, na jakich można otrzymać to świadczenie, zawarte są w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Przepisy ustawy emerytalnej za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uznają pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia, o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia. Rozporządzenie zaś zawiera w formie załączników dwa wykazy rodzajów prac w szczególnych warunkach: wykaz A i B. W pierwszym z nich

umieszczono prace m.in. w górnictwie, w energetyce, w hutnictwie i przemyśle metalowym, w chemii, w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, w transporcie i łączności, w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym.

Zgodnie z art. 184 ustawy emerytalnej prawo do emerytury kobiecie urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ust. 4 w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. 55 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęła: co najmniej 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach, tj. 20 lat. Powyższa emerytura przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Ze złożonych dokumentów w sposób jednoznaczny wynika, iż odwołująca się ukończyła już 55 lat życia, nie jest członkiem OFE oraz posiada co najmniej 20-letni okres składkowy i nieskładkowy .

W świetle § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji.

Przy ustalaniu długości wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ZUS uwzględnia tylko te okresy, wskazane w świadectwie pracy, w których praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, LEX nr 14630). Przeprowadzenie innych dowodów przewidzianych na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego na okoliczność pracy w warunkach szczególnych dopuszczalne jest, gdy pracodawca wystawił świadectwo pracy a ZUS kwestionuje jego treść, jak i wówczas, gdy dokument ten nie może zostać sporządzony. Postępowanie przed sądem (na skutek odwołania od decyzji organu rentowego) nie podlega ograniczeniom dowodowym, co wynika wprost z art. 473 k.p.c., zatem każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, Sąd nie jest związany środkami dowodowymi dla dowodzenia przed organami rentowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 1999 r., II UKN 69/98, OSNP 2000/11/439).

W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe, w szczególności dowody z dokumentów z akt osobowych i zeznań świadków wskazują, że odwołująca się w spornych okresach zatrudnienia nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w - Wykaz A, dział Dział VII „W przemyśle lekkim”, poz. 4 „Prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych”. Nie ulega wątpliwości Sądu, że zwykle zszywanie i stebnowanie elementów produkowanych w obu zakładach wyrobów (dziewiarskich i dzinsowych) nie stanowi pracy polegającej na produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych . Jest to praca typowa dla krawcowej , tj. wytwarzanie odzieży wierzchniej . Natomiast praca przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych związana jest z produkcją i użyciem przędzy i włókien , na co wskazuje , wprawdzie nieobowiązujące już, zarządzenie resortowe , ale wymieniające konkretne stanowiska zaliczane do stanowisk , na których wykonywana jest praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze . Chodzi tu o zarządzenie nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 07.07.1978r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego , a więc branży , do której należą oba zakłady pracy . W załączniku do tego zarządzenia w Wykazie A , dział VII pkt 4 wymienione są prace zaliczane do szczególnych i brak jest tam stanowiska szwacza maszynowego .

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła wnioskodawczyni zaskarżając wyrok w całości i zarzucając rażące naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd i instancji zasady swobodnej oceny dowodów i błędne ustalenie wbrew wynikom przeprowadzonego postępowania dowodowego oraz wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, że praca powódki w okresie od dnia 1 września 1974 do dnia 26 stycznia 1992 r. na stanowisku szwacza maszynowego podczas zatrudnienia w Zakładzie (...) z

siedzibą w P., dalej (...) (z wyłączeniem okresu uznanego przez organ rentowy za pracę w szczególnych warunkach, tj. okresu od dnia 21 czerwca 1976 r. do dnia 30 listopada 1976 r., kiedy to powódka pracowała na maszynie łączarka) oraz w okresie od dnia 27 stycznia 1992 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. na stanowisku operatora maszyn szyjących podczas zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., dalej (...), nie stanowiła pracy przy produkcji i wykończaniu wyrobów włókienniczych, podczas gdy kompleksowo zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy, w szczególności dokumenty, zeznania świadków J. S., M. C., D. P. i J. T. oraz wyjaśnienia powódki jednoznacznie wskazują, iż we wskazanych powyżej okresach czasu powódka wykonywała pracę przy produkcji i wykończaniu wyrobów włókienniczych. Apelująca wskazała nadto na rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 184 ust. 1 - 2 w zw. z art. 32 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dalej (...) w zw. z § 1 ust. 1 - 2 i § 4 ust. 1 pkt. 3 oraz pkt. 4 działu VII załącznika A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), dalej (...), poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, prowadzące do uznania, że pomimo iż powódka w okresie od dnia 1 września 1974 do dnia 26 stycznia 1992 r. w Z. C. (z wyłączeniem okresu uznanego przez organ rentowy za pracę w szczególnych warunkach, tj. okresu od dnia 21 czerwca 1976 r. do dnia 30 listopada 1976 r.) oraz w okresie od dnia 27 stycznia 1992 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w L. S. (...) pracowała przy produkcji i wykończaniu wyrobów włókienniczych, to Sąd uznał, iż powódka nie spełniła przesłanki legitymowania się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, podczas gdy spełnione zostały wszystkie przesłanki ustawowe przez powódkę dla uzyskania przez nią prawa do emerytury z uwagi na pracę w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja nie jest zasadna i stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego, który wydał trafne rozstrzygnięcie, znajdujące uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych. Apelacja nie może zatem odnieść skutku, albowiem wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009r., poz. 1227 – tekst jednolity ze zm.), ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, tj. po ukończeniu 55 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – na dzień 1 stycznia 1999r. osiągnęła okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) – 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy o którym mowa w art. 27 ustawy, to jest 20 lat.

W myśl § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy uzasadniające prawo do wcześniejszego świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W Zakładzie (...) w okresie od 1.12.1976r. do 26.01.1992r. odwołująca była zatrudniona na stanowisku szwacza maszynowego. Z dokumentów z akt osobowych wynika, że pracowała na stanowiskach szwacza maszynowego - stębnówka i szwacza maszynowego – overlock. Rodzaj tych prac nie został zaliczony do szczególnych warunków zgodnie z Zarządzeniem Zarządcy Komisarycznego (...) w P. z dnia 28.04.2000r. w sprawie prac wykonywanych w warunkach szczególnych Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. podnieść należy, że moc dowodową złożonych do akt świadectw pracy Sąd Okręgowy trafnie ocenił w odniesieniu do zeznań świadków wskazując, że w postępowaniu sądowym nie istnieją ograniczenia co do środków dowodowych stwierdzających charakter pracy. Wskazanie w świadectwie pracy, iż wykonywana praca miała charakter pracy w szczególnych warunkach stanowi jedynie domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany stanowi okres pracy w warunkach szczególnych. Zatem brak zapisu w świadectwie pracy nie przesądza, że pracownik takiej właśnie pracy nie wykonywał. Ubezpieczony ma bowiem wszechstronne możliwości udowodnienia faktu świadczenia pracy w szczególnych warunkach przy zastosowaniu różnorodnych środków dowodowych, w tym również za pomocą

dowodu z zeznań świadków. Podkreślenia wymaga, że świadkowie pracowali z odwołującą i dlatego posiadali rzetelną wiedzę odnośnie rodzaju wykonywanej przez nią pracy. Przyjmując że ubezpieczona wykonywała swoje obowiązki pracownicze na hali produkcyjnej, bezpośrednio przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych, będąc zatrudniona nie tylko na niekwestionowanym stanowisku łączarki uznać należało, że w ramach zatrudnienia w Zakładach (...) wykonywała pracę w warunkach szczególnych. Wnioskodawczyni wykonywała typowe czynności przy wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Pracowała na maszynie szyjącej overlock i stemplówce przy wykańczaniu wyrobów włókienniczych z użyciem przędzy i włókien. Zakład zajmował się wytwarzaniem dzianin i wyrobów włókienniczych. Nawet jeśli przyjąć, że zgromadzony materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia, że świadczona przez odwołującą w Zakładach (...) praca stanowi pracę określoną w kategorii prac przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych wskazanej w Wykazie A Dział VII poz. 4 stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia Rady Ministrów, to i tak okres ten nie wyczerpuje wymaganego 15-letniego okresu. Analizując okres zatrudnienia wnioskodawczyni w L. S. Sąd Okręgowy trafnie doszedł do logicznych i prawidłowych wniosków, że zatrudnienie wnioskodawczyni na stanowisku szwaczki – operatorki maszyn szyjących nie stanowi pracy polegającej na produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Istniejący do chwili obecnej pracodawca odmówił wydania wnioskodawczyni świadectwa pracy w warunkach szczególnych, kwestionując fakt zatrudnienia w warunkach szczególnych. Zakład (...) zajmuje się produkcją wyrobów dzinsowych (odzież). Wnioskodawczyni była zatrudniona na stanowisku szwaczki – operatora maszyn szyjących. Odwołująca przy pomocy maszyny overlock wszywała patkę i suwak do spodni z džinsu. Prawidłowo i logicznie Sąd Okręgowy przyjął, że czynności te nie stanowiły procesu produkcji czy też wykańczania wyrobów włókienniczych. Zwykle zszywanie elementów dzinsowych to typowe czynności krawcowej przy wytwarzaniu odzieży wierzchniej.

W tym zakresie za bezzasadny należy uznać zarzut obrazy prawa procesowego poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 k.p.c. Sąd ocenia bowiem wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału", a zatem - jak podkreśla się w orzecznictwie - z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego rozumowania oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których Sąd w sposób racjonalny, bezstronny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 27 września 2002 r., IV CKN 1316/00, niepubl.)

Ocena dowodów jest istotą sędziowskiego wymiaru sprawiedliwości i dla skutecznego zakwestionowania oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji konieczne jest wykazanie, że sąd ten dokonując oceny dowodów w sposób rażący naruszył podstawowe reguły oceny (zasady logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego, prawidłowego wnioskowania). Odnosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy podkreślić, że Sąd Okręgowy - wbrew zarzutom apelacji - w sposób logiczny i przekonujący wyjaśnił, z jakich przyczyn odmówił wiary twierdzeniom wnioskodawczyni i świadków w zakresie, w jakim twierdzili, że praca w L. S. polegała na produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Wyroby włókiennicze to między innymi tkanina, przędza i dzianina wytwarzane w procesach technologicznych z włókien naturalnych. Dżins jest tkaniną bawełnianą, zatem wszywania suwaka i patki do spodni w żaden sposób nie można uznać za proces wykańczania wyrobu włókienniczego.

Reasumując należy stwierdzić, że skarżąca nie wykazała ani błędów logicznego rozumowania Sądu I Instancji, ani sprzeczności oceny dowodów z doświadczeniem życiowym, ani braku wszechstronności w ocenie dowodów, ani też bezzasadnego pominięcia dowodów, które prowadzą do wniosków odmiennych niż przedstawione przez Sąd w zaskarżonym wyroku. Podkreślić przy tym należy, że nie jest wystarczające samo przekonanie strony o innej, niż przyjął Sąd, doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie.

Nie ulega wątpliwości, że ustalenie, czy wykonywane obowiązki pracownicze były realizowane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze podlega ocenie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów

z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Stosownie do § 2 powołanego wyżej rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Odnosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy należy zaaprobować stanowisko Sądu I instancji, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. skarżąca legitymuje się wymaganym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ww. przepisów.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego, iż skarżąca nie udowodniła wymaganego przepisem art. 184 ustawy o emeryturach i rentach co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a zatem nie spełniła wszystkich przesłanek do nabycia prawa do emerytury na podstawie tego przepisu.

Przewodnicząca: Sędziowie: